

Bezdroża

travelbook

Kreta

ERGO
HESTIA

Ubezpieczenie
w podróży

Autor: Peter Zralek

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Natalia Musiał

Korekta: Barbara Faron

Redakcja techniczna i skład: MSP Studio Magdalena Suchy-Polańska

Opracowanie kartograficzne: Magdalena Krocak

Źródło danych kartograficznych: OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: hotmedia

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?begrwl>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Kreta

Wydanie I

ISBN: 978-83-246-8732-9

Copyright © Helion, 2014

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Kup książkę

Poleć książkę

bezdroza

SKARBY ARCHITEKTURY

Gortyna

W grecko-rzymskich ruinach dawnej stolicy wyspy, przeżywającej rozkwit w VII–VI w. p.n.e., znaleziono 42 kamienne tablice będące jednym z pierwszych kodeksów prawnych Europy, zawierające przepisy z zakresu prawa karnego, rodzinnego, spadkowego i adopcyjnego.

Knossos

Starożytna siedziba minojskich władców wyspy, związana z licznymi mitami greckimi – m.in. o królu Minosie, Minotaurze, Dedalu oraz Ariadnie i Tezeuszu. Wykopiska prowadzone na początku XX w. odsłoniły ruiny ogromnego pałacu i choć jego częściowa rekonstrukcja budzi sporo kontrowersji, Knossos pozostaje najbardziej znanym zabytkiem kultury minojskiej.

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Pałace minojskie w Fajstos, Malii, Zakros oraz rezydencja Agia Triada

Zwiedzanie wszystkich ruin, chociaż są mniej spektakularne od pozostałości pałacu w Knossos, stanowi pasjonującą lekcję historii, dzięki której można poznać sztukę, architekturę i codzienność Minończyków żyjących na wyspie 3,5 tys. lat temu.

Kolekcja Muzeum Archeologicznego w Heraklionie

W tym drugim pod względem wielkości greckim muzeum antycznych pamiątek i zarazem największym muzeum gromadzącym eksponaty pozyskane z wykopalisk na Krecie, można obejrzeć przedmioty z czasów minojskich, takie jak chociażby słynny dysk z Fajstos, freski z Knossos czy tajemnicze figurki bogiń z węzłami.

Lato

Pozostałości starożytnego miasta w okolicach Agios Nikolaos, miejsce urodzenia Nearchosa, admirała Aleksandra Wielkiego. Ruiny nie są wprawdzie spektakularne, ale turysta poczuje się tu jak prawdziwy odkrywca.

Forteca wenecka w Rethymnonie

XVI-wieczna budowla uchodząca za największą twierdzę wzniesioną kiedykolwiek przez Wenecjan. Forteca o obwodzie ok. 1400 m, była tak rozległa, że mieściła siedzibę gubernatora, koszary, magazyny amunicji i żywności, kaplicę, a nawet szpital. Ponadto w jej murach w razie ataku mogła schronić się cała ludność miasta.

Kościół Panagia Kera

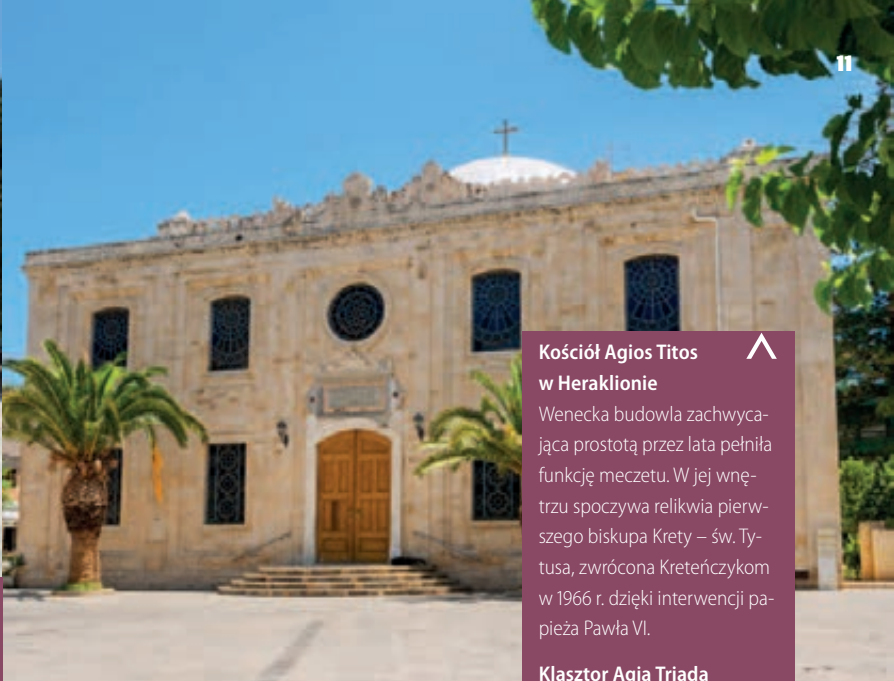
Pośród gajów oliwnych, niecały kilometr od wioski Kritsa, wznosi się jeden z najbardziej znanych zabytków sakralnych Kreta. Jest to niewielki bizantyjski kościółek z XIII–XIV w., którego wnętrze zdobią bogate polichromie, niegdyś przez wieki skrywane przed Turkami pod tynkiem.

Klasztor Arkadi

XVI-wieczny klasztor jest miejscem pamięci narodowej i walki o niepodległość Grecji. To tutaj, podczas powstania antytureckiego w 1866 r., wysadziło się w powietrze kilkadziesiąt osób, w tym kobiety i dzieci, pragnących uniknąć pojmania przez wrogów.

Klasztor Toplou

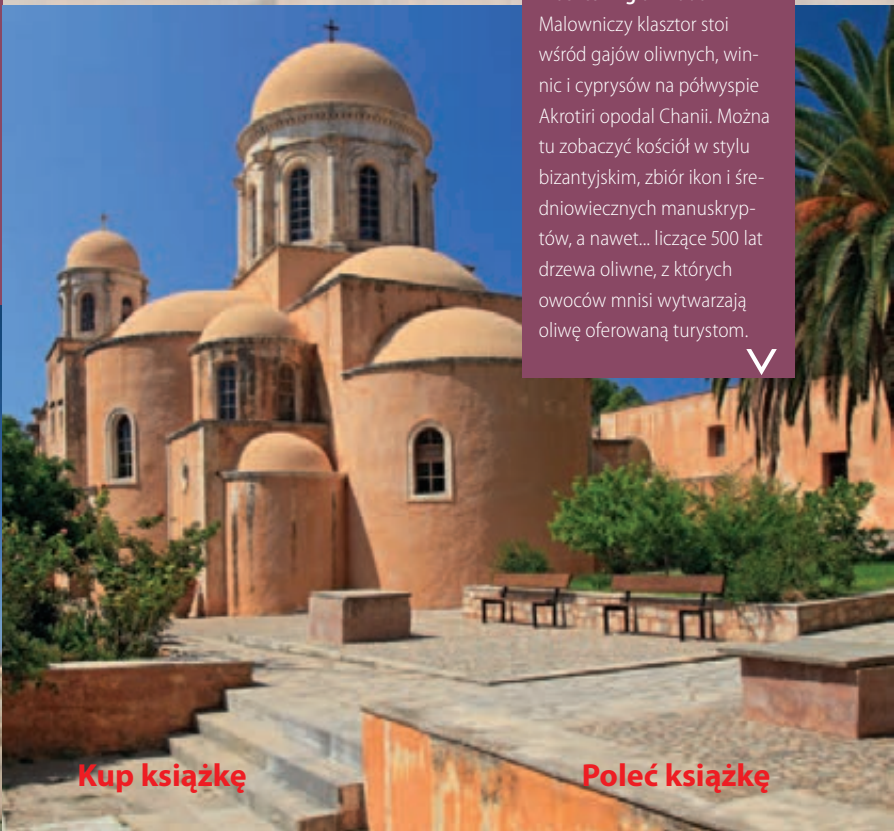
Oblegany przez turystów klasztor-forteca wznosi się we wschodniej części wyspy, kryjąc w swych murach bogatą kolekcję przepięknych ikon z XVII, XVIII i XIX w., a także wspaniałą kolekcję starych ksiąg i map.

Kup książkę**Poleć książkę****Kościół Agios Titos w Heraklionie**

Wenecka budowla zachwycająca prostotą przez lata pełniła funkcję meczetu. W jej wnętrzu spoczywa relikwia pierwszego biskupa Kreta – św. Tytusa, zwrócona Kreteńczykom w 1966 r. dzięki interwencji papieża Pawła VI.

Klasztor Agia Triada

Malowniczy klasztor stoi wśród gajów oliwnych, winnic i cyprysów na półwyspie Akrotiri opodal Chanii. Można tu zobaczyć kościół w stylu bizantyjskim, zbiór ikon i średniowiecznych manuskryptów, a nawet... liczące 500 lat drzewa oliwne, z których owoców mniszki wytwarzają oliwę oferowaną turystom.

Kup książkę**Poleć książkę**

Przełęcz Kourtaliotis

Przełęcz leży po drodze z klasztoru Preveli do zamku Frangokastello. W głąb wąwozu, gdzie czasem wieje gwałtowny wiatr, można odbyć przyjemny spacer szlakiem wiodącym wzdłuż strumienia. ➤

Wschodnie rubieże Kreta

Po drodze z Sitii do Zakros, w półpustynnym krajobrazie tej części wyspy, można odbyć wędrowki do opuszczonych wiosek.

Góra Ida

Góra Ida, będąca najwyższym szczytem wyspy, w starożytności była poświęcona bogini Rei, a grocie na jej zboczu miał wychować się Zeus. Droga na górę, wiodąca pośród malowniczych wiosek, pozwala poznać dawne tradycje ich mieszkańców, podziwiać wspaniałe krajobrazy oraz docenić pierwotne piękno i potęgę gór. ▼

Kup książkę**Poleć książkę****Wąwóz Samaria**

Najdłuższy, liczący 18 km, suchy wąwóz Europy z pozostałościami dawnych wiosek, jest nie lada atrakcją zarówno dla miłośników pieszych wycieczek, jak i osób wrażliwych na piękno przyrody. Przez wąwóz prowadzi jeden z najbardziej popularnych szlaków turystycznych na wyspie. ▼

Kup książkę**Poleć książkę**

Atrakcje Kreta

Rethymnon

Rethymnon słynie z dwóch rzeczy – szerokich plaż i tradycji intelektualnych (mieszczą się tutaj wydziały humanistyczne Uniwersytetu Kreteńskiego, założonego w 1973 r.). Obecnie prawie 35-tysięczny Rethymnon jest trzecim co do wielkości miastem Krety. W mieście wychodzą aż trzy poranne dzienniki. Funkcje handlowe na wyspie przejęły Heraklion i Chania, a niewybagrowany port, który nie może przyjmować większych statków, to gwarancja czystego morza wzdłuż 4-kilometrowej plaży znajdującej się w granicach miasta. Kąpielisko, ruiny

na wzgórzu i odnowiona, malownicza starówka ściągają tysiące turystów, z których obsługi utrzymuje się połowa mieszkańców Rethymnonu.

HISTORIA

Rethymnon rozwijał się bardzo powoli. Przed przybyciem Wenecjan nad tutejszą zatoką zamieszkiwało nie więcej niż kilkanaście rodzin rybackich. Starożytni docenili walory obronne wzniesienia nad brzegiem morza. Ich osada, **Rithymna**, znajdowała się

w miejscu dzisiejszych ruin twierdzy weneckiej. Jeden z ówczesnych autorów pisał, że w lokalnej świątyni Artemidy o wysłuchanie prosili głównie ludzie obawiający się morskich podróży i cierpiący na wodowstręt. Miejscowe monety bite w IV i III w. p.n.e. ukazują na awersie oblicza Apollina bądź Ateny, na rewersie zaś dwa delfiny bądź trójząb, symbol związków miasta z morzem.

W XIII w. Wenecjanie wzniesli na wzgórzu koszar garnizonowe, które były oznaczone na mapach jako **Castrum Rethemi**, zaś samą miejscowość zwano wówczas Rethemo. Do osadnictwa zachęcała obecność żołnierzy, zatem kilkadziesiąt lat później obok rybaków w wiosce mieszkali już pośrednicy, którzy zajmowali

się skupowaniem od chłopów – uprawiających pobliskie pola, wytwarzających oliwę, a przede wszystkim wino – słynną małmazję. W XVII w. za sprawą żydowskiego kupca Józefa Nasi, dotarła ona nawet do Polski. Pośrednik ów otrzymał od naszego króla wyłączność na sprowadzanie tego „mocnego wina kreteńskiego”.

Względny dobrobyt miasta zwabił też piratów. Oslawiony Occhiali spłądował Rethymnon 7 lipca 1571 r., niszcząc dokładnie połowę z 3 tys. domów. Ciekawostką jest, że ten korsarz na żołądź sułtana tureckiego, zwany w Stambule Uluj Alim, pochodził z południa dzisiejszych Włoch i był ochrzczony w wierze katolickiej.

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Kreteńska lira (lutnia) i jej wirtuozzi

Instrument, który znamy dziś pod nazwą liry kreteńskiej, pojawił się na wyspie ok. XVII w. Ma zrobiony z drewna morwy (bądź orzecha) bęben o kształcie gruszki, długi gryf i trzy struny. Najważniejsza część, czyli przednia, w najlepszych instrumentach wykonana jest z *katrani*, czyli drewna, które ma co najmniej 300 lat i które można znaleźć w powale czy ketnarach (belkach piwnicy) starych domów w Rethymnonie.

W sklepach muzycznych znajdziemy nagrania wirtuozów liry z 1. poł. XX w., np. Andreasa Rodinosa z Rethymnonu czy Ioannisa Dermitzakisa z Sitii.

Obecnie głównym mistrzem instrumentu jest ponad 70-letni Psarantonis, który gra na lirze w sposób raczej

niekonwencjonalny (co w opinii znawców odbiera mu tytuł najlepszego lirnika Kreta). Pochodzi z wioski Anogia w masywie gór Ida, miejsca, które wydało umuzykalniony klan Ksilourisów (Xylouris). Antonis Ksilouris, jak brzmi prawdziwe nazwisko Psarantonisa, jest młodszym bratem wybornego muzyka Nikosa Ksilourisa (1936–80). Jego dziadek był jednym z bardziej znanych lirników kreteńskich, od niego zresztą Antonis przyjął przedrostek *psar* do swego imienia (*psara* to po grecku „ryby”; dziad Psarantonisa miał powiadać, że „Turków [w walce o niepodległość] zabijał [tak często] jak ryby”). Psarantonis gra na lirze od 13. roku życia; gra też na innych instrumentach, jak 8-strunowe *laouto* czy 11-strunowy *outi*, i śpiewa.

Wkrótce Turcy zagrozili całej wyspie i władze zakupiły plany fortyfikacji projektu Michele'a Sanmichelego, twórcy umocnień Heraklionu i Chanii. Murów nie ukończono jednak na czas i miasto skapitulowało po 22 dniach oblężenia. Dwa razy dłużej trwały

rozmowy z załogą i mieszkańcami ukrytymi za murami fortecy, na wzgórzu. Na mocy porozumienia mogli oni opuścić miasto, ale tylko z małym bagażem.

Port w Rethymnonie (zwanym też Resmo) podupadł, ponieważ Osmanowie

▲ Forteca wenecka

po zdobyciu miasta w 1646 r. nie osiedlili się tam, wybierając Heraklion. W krótkim czasie basen portowy zamulił się, co doprowadziło do zastoju gospodarczego, a w konsekwencji do wyludnienia miasta.

Na całkiem dobrym poziomie żyli tu jednak dawniej ludzie pióra. Rethymnon zyskał sławę centrum intelektualnego

wyspy, przystani dla historyków i myślicieli. Działała tu pierwsza w Grecji **drukarnia**. „Chania jest dla wojowników, Heraklion dla pijaków, Rethymnon dla pisarzy” – głosi lokalne przysłowie. **Pandelis Prevelakis** (1909–86) zredagował tu swoją *Kronikę pewnego miasta*, jedno z ważniejszych dzieł we współczesnej literaturze greckiej. Pisał, że Rethymnon wzniesiono na granicy między „dzikością a tym, co oswojone”.

WARTO ZOBACZYĆ

Początek zwiedzania warto zaplanować w miejscu, w którym narodziło się miasto, czyli na wzgórzu nad morzem. Do zwiedzania została udostępniona ★ **forteca wenecka** ⓘ Fortezza, wstęp: codz. latem oprócz pn. 9.00–18.15; bilet normalny 3 EUR. Jej obecne mury, przeszło kilometrowej długości, powstały w XVI w. Nie ukończono jednak fosy, gdyż nie starczyło pieniędzy na jej budowę. Ten fakt oraz brak miejsca w porcie na okręty przesądził o tureckim zwycięstwie.

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Kreta

- Mityczne miejsca
- Ruiny i wykopaliska
- Białe domy i kamienne kościoły
- Wypoczynek na plaży

fot. na okładce: Shutterstock.com

Kreta – nazywana „królową greckich wysp”, jest kolebką europejskiej cywilizacji. Według mitów, to tu narodził się Zeus – najpotężniejszy z greckich bogów, a król Minos zamknął Minotaura w Labiryncie. Wyspa zniewala swoim urokiem i dla wielu jest idealnym miejscem letniego wypoczynku. Piaszczyste plaże i lazurowe morze, z którego wyrastają wysokie góry, kryjące jaskinie i wąwozy, a wszystko to skąpane w słońcu. Nie sposób oprzeć się też serdeczności Greków, ich znakomitej kuchni i wybornie smakującemu winu. Wakacje na Krecie to gwarancja pełnego relaksu!

 travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne ułatwią zaplanowanie podróży. Przewodnik uzupełniają czytelne mapy, starannie dobrane zdjęcia i liczne ramki z ciekawostkami. Wszystko to w połączeniu z poręcznym formatem i atrakcyjną szatą graficzną sprawia, że Travelbook to najlepszy wybór dla ciekawych świata.

 Bezdroża
Przewodniki Ludzi Ciekawych

Nr katalogowy: 16272

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:

- <http://bezdroza.pl/promocje>
- Przewodniki najchętniej czytane:
- <http://bezdroza.pl/bestsellery>
- Zamów informator podróżniczy:
- <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-246-8732-9

9 788324 687329 >

Cena 24,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
 Helion SA